

Her çocuğun zekâ türü de farklı

Çocuğunuz okulda başarısız diye üzülmeyin. Mutlaka bir alanda ortaya çıkmayı bekleyen üstün bir tarafı vardır

Nuran Çakmakçı
ncakmakci@hurriyet.com.tr

Hepimiz aslında birbirimizden farklı ve kendimize özgüüz. Fiziksel özelliklerimizin yanı sıra duygusal, davranışsal ve zihinsel olarak da birbirimizden farklıyız. Aynı şekilde zekâmız da farklılık gösterir. Günümüzde zekâyı doğuştan gelen bir potansiyel, genel yeteneği de bu potansiyeli performansa dönüştürebilme durumu olarak tanımlıyoruz. Çocukluk döneminde en büyük alanı kaplayan akademik başarıyı belirleyecek olan tek şey doğuştan gelen zekâ değil. Ailelerden

çok sıklıkla gelen "Aslında çok zeki ama notları neden böyle düşük?" sorusunun cevabı aslında bu anlamda gizli. Çocuk çok yüksek bir potansiyeli olmasına rağmen, bunu performansa dönüştürecek yeterli ortamı veya motivasyonu bulamamış olabilir. Unutmayın bazı çocuklar okulda daha gerekli olan becerileri yerine sosyal, görsel, mekânsal zekâları daha çok geliştirmiş olabilir. Çocuklar, farklı alanlarda başarıyı yakalayabilir. Çünkü, her çocuk birçok alanda birbirinden farklı becerilere sahiptir aslında. Bunu iyi değerlendirmek gerekir. Çocuğun güçlü olduğu alanı geliştirmek daha yararlıdır.

FARKLI ZEKÂLAR

Çocukluktan itibaren bir insanın en az 8 alandan birinde öne çıkan, daha gelişmiş bir yönü vardır. Diğerleri daha geride kalmış olabilir. Eğer bu beceriler arasında öğrenme güçlüğü tanısı alabilecek derecede bir uçurum yoksa o zaman bu bireysel farklılıklar sorun olarak tanımlanmaz ve çocuk, bu farkındalık ile yönlendirilirse başarı da

ardından gelir. Her alanı geliştirmek için yapılabilecek farklı çalışmalar bulunuyor. Bu egzersizler her bir alandaki performansın artmasını sağlar. Çocuk, ne kadar çok sistemde beceri sahibi olursa aynı anda o kadar farklı alandaki problemleri çözebilir, özgüveni yüksek ve kendinden memnun biri olur. DBE Davranış Bilimleri Enstitüsü'nden Uzman Klinik Psikolog Açelya Şahin Fırat, ailelere sadece çocukların akademik başarılarının önemli olmadığını uyarısında bulunarak, çocukların farklı alanda zekâ göstergelerini şöyle sıralıyor:

- ▶ **Dikkat sistemi:** Dikkat, öğrenmenin ilk adımıdır. Size sunulan bilgiyi öğrenebilmeniz için önce dikkatinizi vermek gerekir. Dikkat eksikliği olan çocuklar öğrenme sürecinde daha ilk adımdan kaybeder.
- ▶ **Hafıza sistemi:** Dikkat ettiğimiz, algıladığımız ve sonrasında yorumlandığımız bilgileri kaydetmemiz gerekir. Hafıza bu kayıttan sorumludur.
- ▶ **Dil sistemi:** Akademik ve sosyal alanda belki de en önemli beceridir.

Kendini yazılı ve sözel olarak doğru ifade etme, okuduğunu anlama ve kelime hazinesinin zenginliği ile değerlendirilir.

- ▶ **Düzenleme sistemi:** Mekânsal düzenleme, yer ve yön kavramları, görsel yaratıcılık, görsel organizasyon becerilerinden oluşur. Sanatsal alanlarla ilişkilidir. Okulda çok gerekli diyeceğimiz becerilerden değildir. Ardışık düzenleme ise okulda oldukça gerekli olan bir alandır. Sıralı yapılan her iş için bu beceri gereklidir. Problem çözerken işlemlerin sırası vs. Zaman yönetiminden yine ardışık düzenleme sistemi sorumludur.
- ▶ **Sosyal düşünme sistemi:** Sosyal ilişkilerin kalitesi ile ilişkilidir. İlişkiyi başlatma, sürdürme, kendini satma ve politik olma becerilerini gösterir. İş ve sosyal hayatın olmazsa olmazlarındandır.
- ▶ **Motor sistem:** Beynimiz ile kaslarımız arasındaki ilişkiyi organize eder. İnce motor ve kaba motor olarak ikiye ayrılır. İnce motor, küçük el kaslarının yönetimi olduğu için okulda.